

รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

A Teacher Development Model by Using the Professional Learning Community
to Promote Active Learning at Anuban Huaithapthan School

วรัชยา ประจำ
Varutchaya Prajum

โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2
Anubanhuaithapthan School, Sisaket Primary Educational Service Area Office 2
E-mail: benyapa2013@gmail.com

Received: May 22, 2021; Revised: July 4, 2021; Accepted: July 5, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน และ 2) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน สำหรับการสัมภาษณ์ 2) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 21 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และผู้ปกครอง จำนวน 2 คน สำหรับการสนทนากลุ่ม ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการพัฒนารูปแบบ ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน สำหรับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ ตัวอย่าง คือ 1) ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 21 คน 2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 318 คน ปีการศึกษา 2563 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ 2) แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 5) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ และ 6) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Wilcoxon Signed Ranks Test

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า STAR-2S Model มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision: S) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning: T) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Management: A) ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection: R) ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Show & Share: 2S) 4) ระบบสนับสนุน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ 6) การวัดและประเมินผล และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก 4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 5) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop a teacher development model by using the professional learning community to promote active learning at Anuban Huaithapthan School and 2) to evaluate the effectiveness of the teacher development model by using the professional learning community to promote active learning at Anuban Huaithapthan School. This research was conducted as research and development and divided into 4 steps. The first step was to study basic information, problem conditions, and needs. The informants were 1) 5 experts for the interview and 2) 21 teachers teaching in the elementary level from the first grade to the sixth grade, 2 committees from the Basic Education Board, and 2 students' guardians for group discussion. They were selected by purposive sampling. The second step was to design and develop a model. The informants were 1) 11 experts for connoisseurship and 2) 9 experts for evaluating the appropriateness and possibility of the model. They were selected by purposive sampling. The third step was to try out the model. The samples were 1) 21 teachers teaching in the elementary level from the first grade to the sixth grade and 2) 318 students studying in the elementary level from the first grade to the sixth grade in the academic year of 2021. They were selected by purposive sampling. The fourth step was to evaluate and improve the model. The research instruments used in the research were 1) an evaluation form used to evaluate the appropriateness and the possibility of the model, 2) a test used to measure knowledge and understanding in active learning management, 3) an evaluation form used to evaluate the teachers' ability used in organizing learning management, 4) a test used to measure the learning achievement of the students, 5) a questionnaire asking for the satisfaction of the teachers towards the model, and 6) a questionnaire asking for the satisfaction of the students towards the active learning management. The statistics used to analyze data were percentage, mean, standard deviation, and the Wilcoxon Signed Ranks Test.

The research findings were as follows.

1. The teacher development model by using the professional learning community to promote active learning at Anuban Huaithapthan School developed was called "STAR-2S Model." It consisted of 6 components: 1) principles, 2) objectives, 3) development processes consisting of

5 steps: (1) Share Vision: S, (2) Team Learning: T, (3) Active Learning Management: A, 4) Reflection: R, and (5) Show & Share: 2S, 4) support systems, 5) conditions for success, and 6) measurement and evaluation. The findings of the evaluation on the appropriateness and the possibility of the model by the experts showed that the appropriateness was at the highest level and the possibility was at the high level.

2. The effectiveness of the teacher development model by using the professional learning community to promote active learning management at Anuban Huaithapthan School showed that 1) the teachers' knowledge and the teachers' understanding in active learning management after using the model was higher than that before using the model with the statistical significance at the level of 0.05, 2) the teachers' ability in organizing learning management in the overall was at the highest level, 3) the learning achievement of the students in the overall was at a very good level, 4) the satisfaction of the teachers towards the model in the overall was at the highest level, and 5) the satisfaction of the students towards the active learning management in the overall was at a high level.

Keywords: A Teacher Development Model, Professional Learning Community, Active Learning Management

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นด้วยการปฏิรูปหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานระดับชาติ ที่ให้ความสำคัญต่อครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในหมวด 7 มาตรา 52 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถในการเป็นผู้ที่สามารถขับเคลื่อนกระบวนการปฏิรูปการศึกษา โดยเฉพาะสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของครู ที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพนั้นควรมุ่งเน้นการบูรณาการเข้าไปกับงานประจำ กล่าวคือ เป็นการพัฒนาครูบนพื้นฐานของการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ประจำวันที่ออกแบบให้ครู ได้พัฒนาตนเองไปพร้อม ๆ กับการทำหน้าที่ปกติในลักษณะที่เป็นวงจรการพัฒนา โดยให้ครูมองไปที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545; ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนาผล, 2557; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สภาพการดำเนินการพัฒนาครูของประเทศไทยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการพัฒนาครูยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรอันเนื่องมาจากวิธีการพัฒนาครูแต่ละวิธีมีข้อจำกัด ต่อการพัฒนา คือ การอบรมมีเนื้อหาไม่ตรงกับความต้องการของครู และเมื่ออบรมเสร็จแล้วครูไม่มีเวลาสำหรับจัดระบบความรู้หรือการผลิตสื่อการเรียนรู้ เพราะมีภาระอื่นมาก การอบรมส่วนใหญ่เน้นในหลักการและทฤษฎีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติ จึงทำให้ครูไม่สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลได้และการอบรมยังขาดการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้น

ยังพบว่า การพัฒนาครูโดยวิธีการต่าง ๆ นี้ ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนการสอน เช่น การจัดบุคลากรเข้ารับการอบรมไม่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ หลังจากเข้ารับการอบรมไม่ได้นำมาขยายผลเพียงแต่ทำรายงานส่งผู้บริหารเท่านั้น รวมทั้งไม่มีการนิเทศติดตามผลหลังเข้าอบรมสัมมนา การพัฒนาครูดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ปัญหาการศึกษาได้ตรงประเด็น ทั้งครูที่ได้รับการฝึกอบรมก็ไม่ได้นำความรู้กลับมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา การเรียนการสอน การพัฒนาครูยังขาดการวิเคราะห์ทิศทางและประเด็นความต้องการจำเป็นที่ครูควรพัฒนา นอกจากนี้ การอบรมพัฒนาครูของแต่ละหน่วยงานยังขาดการประสานงาน จึงเกิดปรากฏการณ์ครูทิ้งห้องเรียน ไปเข้าอบรม และมีผลกระทบต่อครูเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียนการสอน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในแต่ละปีครูได้รับการพัฒนาค่อนข้างมาก แต่ไม่มีความชัดเจนว่าได้มีการติดตามและประเมินผลภายหลังการอบรมว่าได้มีการนำไปใช้จริงมากน้อยเพียงใด รวมทั้งวิธีการพัฒนาครูยังคงใช้ รูปแบบเดิม ๆ ที่ส่วนใหญ่ยังคงใช้การอบรมและการพัฒนาในห้องประชุม และใช้ระยะเวลาการอบรม เพียง 1-2 วันเท่านั้น ผลการพัฒนาเป็นเรื่องการให้ความรู้ขาดการพัฒนาทักษะที่ตรงกับสภาพจริง ไม่ตรงกับความต้องการ และไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของครูได้

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู พบว่า การพัฒนาครูนั้นสามารถทำได้หลายวิธี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เกี่ยวกับการพัฒนาครู พบว่า การพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่จะสามารถพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สูงขึ้น ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพพัฒนามาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และปรับประยุกต์ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนที่มีบริบทด้านความสัมพันธ์เชิงชุมชนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับฐานวัฒนธรรม พฤติกรรมเชิงคุณค่า ความเป็นกัลยาณมิตร และการเรียนรู้ร่วมกันที่เปลี่ยนแปลงให้เกิดวัฒนธรรมและสังคมแห่งการเรียนรู้ ช่วยทำให้ครูมีความรู้ในเนื้อหาและเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูเกิดการพัฒนาในด้านความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันมีอยู่ร่วมกัน โดยที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (มารุต พัฒนาผล, 2557; วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ ชูสังข์ทอง 2557; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560; Sergiovani, 1994)

การจัดเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนกับครูผู้สอน มุ่งให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น ตื่นตัว และมีความสุขในการเรียนรู้ มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความตื่นตัวในกิจกรรมด้านการรู้คิด (Cognitive Activity) ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติ การทำงานของสมอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนตื่นตัวและกระตือรือร้นในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รวมไปถึงการสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ ผู้อำนวยการความสะดวก ให้คำปรึกษา ดูแล และแนะนำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น เน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์และกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ซึ่งเชื่อมโยงเนื้อหา การเรียนรู้จนเกิดเป็นความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง และใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงการจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการทำงานแบบร่วมมือกัน (สถาพร พุทธิพิบูล 2555; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2562; Sheffield Hallam University, 2000; Mayer, 2004)

โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีภารกิจหลักคือ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แต่จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2560 พบว่า คะแนนเฉลี่ย 4 รายวิชา เท่ากับ 33.95 คะแนน จากผลการทดสอบดังกล่าว พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 50 คะแนน ทุกรายวิชา และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบโดยภาพรวมของประเทศ พบว่า ผลการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ

ทุกรายวิชา ต่อมาในปีการศึกษา 2561 พบว่า คะแนนเฉลี่ย 4 รายวิชา เท่ากับ 43.25 คะแนน จากผลการทดสอบดังกล่าว พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 50 คะแนน จำนวน 1 รายวิชา และคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 50 คะแนน จำนวน 3 รายวิชา และเมื่อพิจารณาผลการทดสอบโดยภาพรวมของประเทศ ผลการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ 1 รายวิชา คือ รายวิชาภาษาไทย ส่วนรายวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละรายวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละรายวิชาในระดับ 3 ขึ้นไป ภาพรวมของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ปีการศึกษา 2561 มีค่าเท่ากับร้อยละ 77.18 โดยเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด คือ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 (โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน, 2561) จากผลการจัดการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ผลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่ทำให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่มีประสิทธิภาพ พบว่า มีประเด็นสำคัญ ดังนี้ 1) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู 2) พื้นฐานครอบครัว และ 3) พื้นฐานของนักเรียน สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความสนใจในประเด็นการจัดการเรียนรู้ของครู เพราะครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ ปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันได้ดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การส่งครูเข้าร่วมอบรม ประชุมสัมมนา ศึกษาดูงาน และเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ เป็นต้น แต่จากผลการดำเนินการ พบว่า ครูยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม ๆ เช่น สอนตามหนังสือเรียน ครูเป็นผู้บอกความรู้ให้กับนักเรียนมากกว่าเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารของโรงเรียนจึงจำเป็นต้องหาแนวทางพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สูงขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาครูทางวิชาชีพ จึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาครูเนื่องจากมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่จะสามารถพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพที่สูงขึ้น โดยแนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นเป็นการรวมกลุ่มกันของครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูร่วมกันผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมมือร่วมกัน ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันและกัน ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้วิจัยจึง พัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน เพื่อพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย Research1 (R1) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการ โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนารูปแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร และ 2) แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด ตามประเด็นดังต่อไปนี้ 1) แนวทางการพัฒนาครู 2) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4) รูปแบบการพัฒนาครู 5) แนวทางการวัดและประเมินผลความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู

2. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 21 คน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และผู้ปกครอง จำนวน 2 คน รวมจำนวน 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด ตามประเด็นดังต่อไปนี้ 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนรู้ของครู 2) ความต้องการในการใช้รูปแบบการพัฒนาครู

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา Development1 (D1) เป็นการออกแบบและการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยดำเนินการดังนี้

1. ร่างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน และคู่มือการใช้รูปแบบ โดยนำประเด็นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหาและความต้องการ มาสังเคราะห์เป็นร่างรูปแบบ

2. ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยการจัดสัมมนา อิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในวันที่ 11 ตุลาคม 2562 เวลา 9.00-12.00 น. ณ โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 11 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด

3. หลังจากผู้วิจัยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 11 คน ไปปรับปรุงแก้ไข ให้รูปแบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา และมีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย Research2 (R2) เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปทดลองใช้กับตัวอย่าง ดำเนินการตามแบบแผนการวิจัยเป็นแบบทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) โดยใช้แบบกลุ่มเดียวมีการวัดก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design)

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 21 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกจากครูที่ทำการสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทุกห้องเรียนของโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ปีการศึกษา 2563 จำนวน 318 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกจากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทุกห้องเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

- 2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- 2.2 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
- 2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 2.4 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูฯ
- 2.5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 2. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
 3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 4. แบบสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน
 5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู
- ระยะเวลาดำเนินการทดลอง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการทดลองกับครู ตามกระบวนการพัฒนา 5 ขั้น จำนวน 4 วงรอบ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2563 ถึงเดือนมีนาคม 2564

2. ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 หลังจากที่ได้รับจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากครู โดยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในเดือนมีนาคม 2564

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา Development2 (D2) เป็นการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผู้วิจัยนำผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ในขั้นตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของรูปแบบ ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 2.1) การประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และ 2.2) การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้

3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 4) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาครูตามรูปแบบการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และ 5) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู จากนั้นนำรูปแบบมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นและสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาครู โดยใช้ Wilcoxon Signed Ranks Test ด้วยการทดสอบความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2559)

3. การประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย การประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

5. การประเมินผลความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครูฯ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมินคือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

6. การประเมินผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การประเมิน คือ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากระบวนการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

1.1 รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า STAR-2S Model ประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision: S) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning: T) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Management: A) ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection: R) ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Show & Share: 2S) 4) ระบบสนับสนุน 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และ 6) การวัดและประเมินผล ดังภาพที่ 1

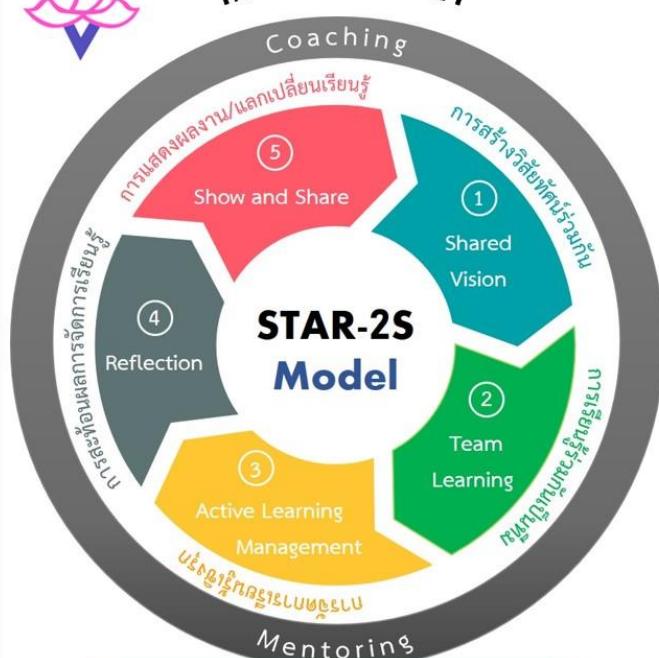
รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

หลักการ

การพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมกลุ่มแบบร่วมมือรวมพลังของครูบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรที่มีวิสัยทัศน์และการกิจร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

กระบวนการพัฒนา

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

ระบบสนับสนุน

มีการโค้ช (Coaching) และการดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) ในการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

เงื่อนไขความสำเร็จ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาครู ส่งเสริมและสนับสนุนด้านงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
2. การพัฒนาต้องเกิดจากความต้องการของครูที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และเต็มใจบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร

การวัดและประเมินผล

ด้านครู

1. ทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
2. ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
3. สอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาครู

ด้านนักเรียน

1. ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S	แปลผล	$\bar{X}$	S	แปลผล
องค์ประกอบของรูปแบบ						
1 หลักการของรูปแบบ	4.44	.53	มาก	4.44	.53	มาก
2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.56	.53	มากที่สุด	4.56	.53	มากที่สุด
3 กระบวนการพัฒนา	4.56	.53	มากที่สุด	4.56	.53	มากที่สุด
4 ระบบสนับสนุน	4.67	.50	มากที่สุด	4.33	.50	มาก
5 เงื่อนไขความสำเร็จ	4.56	.53	มากที่สุด	4.44	.53	มาก
6 การวัดและประเมินผล	4.44	.53	มาก	4.33	.50	มาก
กระบวนการพัฒนา						
7. ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.67	.49	มากที่สุด	4.56	.53	มากที่สุด
8. ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.63	.49	มากที่สุด	4.41	.51	มาก
9. ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.56	.53	มากที่สุด	4.56	.53	มากที่สุด
10. ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้	4.50	.53	มาก	4.44	.53	มาก
11. ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.59	.52	มากที่สุด	4.52	.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.58	.51	มากที่สุด	4.48	.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $S=.51$) และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, $S=.52$)

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระหว่างก่อนและหลังการใช้รูปแบบ

คะแนนทดสอบ	n	$\bar{X}$	S	Z	P
คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนการใช้รูปแบบการพัฒนาครู	21	30.19	2.58	4.093*	.00
คะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการใช้รูปแบบการพัฒนาครู	21	40.57	2.68		

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.19 คะแนน และคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.57 คะแนน จากคะแนนเต็มทั้งหมด 50 คะแนน

2.2 ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 1) การประเมินหน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	ร้อยละ	แปลผล
1. หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ (50 คะแนน)	41.74	83.48	มากที่สุด
2. พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (50 คะแนน)	39.24	78.48	มาก
โดยรวม	40.49	80.98	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 40.49 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 41.74 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.48 และผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 39.24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.48

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 318 คน แบ่งออกเป็น 8 สาระการเรียนรู้ มีผลการทดสอบ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	สาระการเรียนรู้ (ร้อยละของคะแนน)								เฉลี่ย
		ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา	สุขศึกษา	ศิลปะ	การงานอาชีพ	ภาษาอังกฤษ	
ประถมศึกษาปีที่ 1	43	85.04	83.72	84.34	85.27	86.43	86.05	86.05	84.26	85.15
ประถมศึกษาปีที่ 2	64	84.11	83.18	83.75	84.27	85.73	85.00	84.79	83.39	84.28
ประถมศึกษาปีที่ 3	64	85.36	84.11	83.49	83.33	84.58	86.56	85.89	83.59	84.62
ประถมศึกษาปีที่ 4	59	84.12	81.19	81.02	82.54	84.97	85.37	84.35	81.19	83.09
ประถมศึกษาปีที่ 5	41	78.86	74.23	76.67	80.89	81.87	83.09	80.65	75.37	78.95
ประถมศึกษาปีที่ 6	47	80.78	78.09	82.91	81.77	82.27	83.19	83.19	77.80	81.25
โดยรวม		83.05	80.75	82.03	83.01	84.31	84.88	84.15	80.93	82.89

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 8 สาระการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีผลการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 82.89 เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีผลการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 85.15 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีผลการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 84.28 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีผลการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 84.62 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีผลการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 83.09 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี มีผลการทดสอบ คิดเป็นร้อยละ 78.95 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีผลการทดสอบคิดเป็นร้อยละ 81.25

2.3 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{x}$	S	แปลผล
1. ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.54	.51	มากที่สุด
2. ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.60	.50	มากที่สุด
3. ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก	4.57	.50	มากที่สุด
4. ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้	4.52	.51	มากที่สุด
5. ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	4.56	.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.56	.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, $S=.50$) เมื่อพิจารณาตามกระบวนการพัฒนา พบว่า ขั้นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, $S=.50$) รองลงมาคือ ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, $S=.50$) และขั้นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.52$, $S=.51$)

2.5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

รายการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S	แปลผล
1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.52	.50	มากที่สุด
2. ด้านสื่อการเรียนรู้	4.50	.50	มาก
3. ด้านการวัดและประเมินผล	4.40	.51	มาก
โดยรวม	4.48	.51	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, $S=.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.52$, $S=.50$) รองลงมาคือ ด้านสื่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$, $S=.50$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, $S=.51$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่พัฒนาขึ้นมีชื่อว่า STAR-2S Model มีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการพัฒนา มี 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision: S) ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning: T) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning Management: A) ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (Reflection: R) ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (Show & Share: 2S) องค์ประกอบที่ 4 ระบบสนับสนุน องค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ และองค์ประกอบที่ 6 การวัดและประเมินผล ทั้งนี้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้รวมกลุ่มแบบร่วมมือรวมพลังบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์และภารกิจร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ สะท้อนผลการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น นอกจากนั้นการดำเนินการพัฒนาครูจะมีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงทำให้รูปแบบประสบความสำเร็จ และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาครู ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนารูปแบบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบตามระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพปัญหา และความต้องการของครูในการใช้รูปแบบการพัฒนาครู ด้วยวิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการจัดสนทนากลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและการพัฒนารูปแบบการพัฒนาครู และผ่านการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีและความสอดคล้องของร่างรูปแบบ ด้วยวิธีการสนทนากับผู้เชี่ยวชาญ แล้วได้นำร่างรูปแบบไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 3 เป็นการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาครู และขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล สพฤกษ์ศรี (2561) พบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการ 4) เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ 5) การวัดและประเมินผล 6) ระบบสนับสนุน ซึ่งรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีการให้คำแนะนำช่วยเหลือ (Coaching) การเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา (Mentoring) การสะท้อนผล แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Reflection) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Evolution) ผ่านเทคโนโลยีในกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วศินี รุ่งเรือง (2562) ศราวุธ แวงอิสาร (2562) พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน

2.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูหลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.19 คะแนน และคะแนนทดสอบความรู้ความเข้าใจหลังการใช้รูปแบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 40.57 คะแนน ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งตลอดระยะเวลาการพัฒนามีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร ศรীরชิน (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนท่งพิทยาคม พบว่า ความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกหลังจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม

2.2 ผลการประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ตามกระบวนการพัฒนา 5 ขั้น ซึ่งในการพัฒนาครูแบ่งออกเป็น 4 วงรอบ ตลอดปีการศึกษา

นอกจากนั้นได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และมีการประเมินพัฒนาการด้านการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 ครั้ง และการประเมินพัฒนาการด้านพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู จำนวน 4 ครั้ง ซึ่งในแต่ละครั้งมีการสะท้อนผลและให้ข้อเสนอแนะแก่ครู เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น และตลอดระยะเวลาการพัฒนา มีการโค้ชและการดูแลให้คำปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เชี่ยวชาญ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา บุญมาก (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่าครูมีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด และมีทักษะการจัดการเรียนการสอนที่เสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นระดับชั้นพบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกจากครูที่ได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยครูได้ประยุกต์ใช้รูปแบบวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลายหรือกลยุทธ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู รวมถึงการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องแนวคิดของ Sheffied Hallam University (2000) Dufour, Eaker and Many (2010) Mayer (2004) กล่าวว่า ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จะเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้เรียนกับครู โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง นักเรียนได้รับความรู้จากประสบการณ์และกระบวนการสร้างองค์ความรู้ ใช้วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมุ่งเน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Focus on Learning) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปองทิพย์ เทพอารีย์ (2557) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา พบว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์หลังการใช้รูปแบบสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 8 สาระการเรียนรู้ ในภาพรวมนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.4 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อกระบวนการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาตามกระบวนการพัฒนาทั้ง 5 ขั้น พบว่า ขั้นที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และขั้นที่ 5 การแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทันที่พัฒนาขึ้น มีกระบวนการพัฒนาครูที่เป็นระบบและมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ครูร่วมมือ

รวมพลังกันเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้ระบบพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ แปลงล้วน (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผลประเมิน ความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และด้านการวัดและประเมินผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากครูได้รับการพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ซึ่งเน้นให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พัฒนาศักยภาพร่วมกัน มีการโค้ช และการดูแลให้ปรึกษา (Coaching and Mentoring) จากเพื่อนครู ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงนักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิภรณ์ ขนอม (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครู ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ยะลา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของครูและบริบทของสถานศึกษา และควรดำเนินการให้ครอบคลุมกระบวนการพัฒนาทั้ง 5 ขั้นตอน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับครูที่เข้าร่วมการพัฒนาวิชาชีพ การกำกับติดตามด้วยความเป็นกัลยาณมิตรจะทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างแท้จริงจะช่วยให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ทั้งการจัดตารางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านอื่น ๆ เช่น การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผู้เรียนด้านทักษะและความสามารถของผู้เรียน เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร เป็นต้น
3. ควรมีการนำรูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

เชิงรุก โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ไปขยายผลและเผยแพร่ให้กับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิก, 2545.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. การใช้ IBM SPSS Statistics เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2559.
- ชูชาติ แปลงล้วน. “กระบวนการพัฒนาวิชาชีพครูสู่ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอนาทอง จังหวัดเชียงราย,” สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5, 8 (สิงหาคม 2563): 227-245.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2560.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์. การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา. ปรินญาณพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2557.
- ปองทิพย์ เทพอารีย์ และมารุต พัฒนาผล. “การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับครูประถมศึกษา,” ศิลปการศึกษาศาสตรวิจัย. 6, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2557): 284-296.
- มารุต พัฒนาผล. การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงค์การพิมพ์, 2557.
- โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน. รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2561. ศรีสะเกษ: โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน, 2561.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. โครงการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี่, 2558.
- . แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิก, 2560.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. “โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ,” วิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 25, 1 (มกราคม-เมษายน 2557): 93-102.
- วดีนิ รุ่งเรือง. รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาคู่มือเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2562.
- วาสนา บุญมาก. การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2561.
- ศราวุธ แวงอิสาร. การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม, 2562.
- สถาพร พงษ์พิณกุล. “คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้,” การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. 6, 2 (เมษายน-กันยายน 2555): 1-13.

- สุภาวดี ปกครอง และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. “การพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนประถมศึกษา,” *สุทธิปริทัศน์*. 32, 101 (มกราคม-มีนาคม 2561): 51-67.
- สุธิกรณ์ ขนอม. รูปแบบการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาไทยของครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559.
- สุวิมล สพฤกษ์ศรี. ชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพโดยผสมผสานเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.
- เอมอร ศรีวรชิน. การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียนโรงเรียนท่งพิทยาคม. นครราชสีมา: โรงเรียนท่งพิทยาคม, 2562.
- DuFour, R., R. Eaker and T. Many. **Learning by Doing: A Handbook for Professional Learning Communities at Work**. 2nd ed. Bloomington, IN: Solution Tree, 2010.
- Mayer, R. E. “Should There Be a Three-Strikes Rule Against Pure Discovery Learning? The Case for Guided Methods of Instruction,” *American Psychologist*. 59, 1 (January 2004): 14-19.
- Sergiovanni, T. **Building community in schools**. San Francisco, CA: Jossey Bass, 1994.
- Sheffield Hallam University. **Active Teaching and Learning Approaches in Science: Workshop ORIC**. Bangkok: Photocopied, 2000.